

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Šimové a soudkyň JUDr. Věry Jakubové a JUDr. Hany Sedláčkové ve věci

žalobců:

- a) [redacted] narozená dne [redacted]
bytem [redacted],
b) [redacted] narozený dne [redacted]
bytem [redacted],
oba zastoupeni advokátem JUDr. Viktorem Pakem,
sídlem Francouzská 171/28, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

proti
žalované:

Institut reprodukční medicíny a genetiky s.r.o., IČO 27975380,
sídlem Bělehradská 1042/14, 360 01 Karlovy Vary,
zastoupená advokátem JUDr. Michalem Magliou,
sídlem T. G. Masaryka 282/57, 360 01 Karlovy Vary

za účasti vedlejšího
účastníka:

[redacted] **pojišťovna a. s.**, IČO: [redacted]
sídlem [redacted], [redacted]

o náhradu nemajetkové újmy v celkové výši 3 000 000 Kč s příslušenstvím,

o odvolání žalobců proti rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 3. 11. 2022 č. j. 15 C 159/2015-507,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žalobci jsou povinni zaplatit žalované náklady odvolacího řízení v částce 10 386,50 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalované.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vocelková.

- III. Žalobci jsou povinni zaplatit vedlejšímu účastníkovi náklady odvolacího řízení v částce 726 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 3. 11. 2022 č. j. 15 C 159/2015-507 zamítl Okresní soud v Karlových Varech žalobu, jíž se žalobkyně a) domáhala vůči žalované zaplacení částky 2 000 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,5 % ročně od 31. 3. 2015 do zaplacení, a zamítl rovněž i žalobu, kterou se žalobce b) domáhal vůči žalované zaplacení částky 1 000 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 31. 3. 2015 do zaplacení (výroky I., II.), žalobcům uložil povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ze řízení před soudem prvního stupně, a to žalobkyně a) ve výši 43 883 Kč a žalobce b) ve výši 21 941 Kč, oba do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalované, dále žalobcům uložil povinnost nahradit náklady řízení za řízení před soudem prvního stupně vedlejšímu účastníkovi, a to žalobkyně a) ve výši 9 805,40 Kč a žalobce b) ve výši 4 902,70 Kč, oba do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výroky III., IV., V., VI.), a konečně pak rozhodl, že České republice se náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok VII.).
2. Proti rozsudku soudu prvního stupně, vyjma výroku VII., podali žalobci odvolání. Poukazují na základní žalobní tvrzení, které předložili soudu prvního stupně a které bylo připuštěno jako změna žaloby usnesením soudu prvního stupně ze dne 23. 1. 2022, č. j. 15 C 159/2015-264, tedy tvrzení o tom, že žalovaná provedla dne [REDAKCE] 2012 u žalobkyně a) ultrazvukové vyšetření plodu, které zdravotní pojišťovně žalobkyně a) vykázala pod kódem [REDAKCE], jež však řádně neprovedla, řádně nepopsala a chybně vyhodnotila. Podle názorů žalobců ze skutkových zjištění soudu prvního stupně ani nevyplývá, jaké konkrétní vyšetření vlastně žalovaná u žalobkyně a) dne [REDAKCE] 2012 provedla. V tomto směru podle mínění žalobců obsahuje bod 34. odůvodnění napadeného rozsudku dva různé závěry. V průběhu řízení bylo zjištěno, že z předmětného ultrazvukového vyšetření provedeného žalovanou dne [REDAKCE] 2012 existují dva videozáznamy, z nichž pouze jeden označený [REDAKCE] je dobře hodnotitelný, trvá však pouhých 11 vteřin. Žalobci se pozastavují nad argumentací znaleckého ústavu, pokud vyhodnotil celé zobrazovací vyšetření trvající 20 minut jako vyšetření provedené lege artis na základě toho, že vyšetření bylo provedeno člověkem, který se zabývá prenatální diagnostikou a bylo provedeno na pracovišti, které je k tomu adekvátně vybaveno. Taková argumentace znaleckého ústavu opřená o osobu vyšetřujícího lékaře a vybavení vyšetřujícího pracoviště se žalobcům jeví jako absurdní. Žalobci navrhovali, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
3. V průběhu odvolacího řízení doplnili žalobci podané odvolání další argumentací uvedenou v písemném podání ze dne [REDAKCE] 3. 2023. Poukazují na to, že bezprostředně po porodu syna žalobců [REDAKCE] 2013 byla u něj zjištěna kombinovaná srdeční vada zahrnující mimo jiné i velký defekt komorového septa. Tuto skutečnost žalobci doložili zprávou dětského kardiocentra Fakultní nemocnice v [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] 2013, avšak v odůvodnění rozsudku zcela absentuje jakékoli skutkové zjištění, o jakou kombinovanou srdeční vadu se u syna žalobců vlastně jednalo. Z pohledu žalobců se jedná tzv. opomenutý důkaz, který zakládá nepřezkoumatelnost vydaného rozhodnutí. Dále žalobci poukazují na výpověď zástupkyně znaleckého ústavu, která vypověděla, že defekt komorového septa vzniká v průběhu vývoje srdce, který je ukončen někdy kolem 12 týdne těhotenství. I v tomto směru žalobci vytkají soudu prvního stupně nedostatek jakéhokoli skutkového zjištění. Žalobci i nadále setrvávají na svém tvrzení o tom, že žalovaná sonografické vyšetření žalobkyně a) dne [REDAKCE] 2012 vyhodnotila objektivně chybně, jestliže z provedených, leč soudem prvního stupně opomenutých, důkazů vyplývá, že u syna žalobců musel být již v té době, tj. ve 21. týdnu těhotenství, defekt komorového septa přítomen. Přitom žalovaná uznává, že zpráva o sonografickém vyšetření z [REDAKCE] 2012 obsahuje též nesprávný závěr o nezjištěných morfologických abnormalitách. Pokud jde o právní základ žalobci uplatněného nároku, odkazují žalobci na ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb. a přechodné ustanovení § 3028 odst. 2

zákona č. 89/2012 Sb. Žalobci dovozují, že odpovědnost za zásah do ochrany osobnosti je založená na objektivním základě, tedy vzniká bez zřetele na zavinění původce neoprávněného zásahu, a v tomto směru poukazují na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 9. 2012 sp. zn. 30 Cdo 83/2011; vytykají soudu prvního stupně absenci jakéhokoli vyrovnaní se s argumentačními tvrzeními žalobců podloženými provedenými důkazy a označenou relevantní judikaturou. Skutková zjištění ohledně charakteru sonografického vyšetření provedeného žalovanou dne [REDACTED] 2012 jsou podle názoru žalobců kontradiktorní, jestliže měl soud prvního stupně za zjištěné a prokázané, jak vyplývá z bodu 34. odůvodnění, že podrobný ultrazvuk ve druhém trimestru byl žalovanou proveden v souladu s platnými doporučenými postupy pro provádění ultrazvukového screeningu vrozených vad a odkázal na doporučený postup ČGPS ČLS JEP: Pravidelná ultrazvuková vyšetření v průběhu prenatální péče ze dne [REDACTED] 2012, a současně měl za zjištěné a prokázané, že žalovaná zdravotní výkon – vyšetření žalobkyně a) ze dne [REDACTED] 2012, svým obsahem odpovídající kódu [REDACTED], vyúčtovala příslušné zdravotní pojišťovně oprávněně, ačkoli podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb. je v seznamu zdravotních výkonů pod kódem [REDACTED] uveden zdravotní výkon: superkonziliární ultrasonografické vyšetření v průběhu prenatální péče. Soud prvního stupně tak podle žalobců v jediném bodě 34. odůvodnění argumentuje tak, že žalovaná provedla dne [REDACTED] 2012 vyšetření screeningové, a současně argumentuje tak, že žalovaná provedla vyšetření svým obsahem odpovídající kódu [REDACTED], tedy ultrazvukové vyšetření superkonziliární. Z odůvodnění písemného vyhotovení rozsudku soudu prvního stupně tak není zřejmé, jaká nalézací soud vlastně učinil dílčí skutková zjištění a závěr o skutkovém stavu věci. Způsob vedení zdravotnické dokumentace vyplývá ze zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, a jeho ustanovení v § 53 odst. 1 ukládá poskytovatelům zdravotních služeb povinnost vést a uchovávat zdravotnickou dokumentaci, včetně zdravotnické dokumentace obsahující informace o průběhu a výsledku poskytovaných zdravotních služeb. Podle ustanovení § 54 odst. 2 citovaného zákona musí být dokumentace vedena průkazně a pravdivě. Pokud tedy jde o popis sonografického vyšetření, nelze vycházet podle mínění žalobců z tehdy platného doporučení k provádění ultrazvukového vyšetření ve druhém trimestru, ale je nutné posouzení souladu zjištěného skutkového stavu s dikcí relevantní právní normy, tedy zákona o zdravotních službách. Takovému právnímu posouzení musí logicky předcházet skutkový závěr o tom, jaké konkrétní sonografické vyšetření žalovaná dne [REDACTED] 2012 u žalobkyně a) vlastně provedla. Žalobci tedy i nadále považují rozsudek soudu prvního stupně za nepřezkoumatelný a navrhují jeho zrušení a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

4. Žalovaná se k odvolání žalobců písemně vyjádřila. Pokud žalobci opakovaně poukazují na to, že žalovaná vyšetření žalobkyně a) dne [REDACTED] 2012 zdokumentovala dvěma obrazovými záznamy, žalovaná opětovně uvádí, že zdravotnická zařízení nebyla vůbec povinna obrazový záznam z tohoto vyšetření provádět; obrazový záznam sloužil toliko jako podklad pro vyúčtování úkonu zdravotní pojišťovně, nikoli jako povinná součást zdravotní dokumentace. Žalovaná v tomto ohledu poukazuje na výpověď zástupkyně znaleckého ústavu před soudem dne 3. 11. 2022, kdy zástupkyně znaleckého ústavu potvrdila, že v době vyšetření žalobkyně a) nebylo přítomno nic, co by svědčilo pro závažnost vady, jaká pak vyšla najevo. Zástupkyně znaleckého ústavu připustila, že menší defekt komorové septa pravděpodobně mohl být, ale vidět nebyl, rozsah nebyl zřejmý. Nejedná se o pochybení lékařky, ale o selhání metody jako takové, která v daném okamžiku za daných okolností neumožnila rozpoznání vady, která tou dobou ještě neměla tak závažný projev, jak se později ukázalo. Podle zástupkyně znaleckého ústavu není možné zpětně, o tři roky později, rekapitulovat, jak bylo vyšetření provedeno a jestli někdo jiný by ho vyhodnotil jinak. Ani pozdější vyšetření nenalezlo žádnou abnormalitu. Pokud se v průběhu řízení ukázala určitá nejasnost ohledně tehdejšího obsahu povinnosti zdravotnického zařízení ve vztahu k zdravotnické dokumentaci při provádění superkonziliárního ultrasonografického vyšetření, tato nejasnost byla v průběhu dalšího řízení odstraněna. Čestná rada České lékařské komory vydala dne [REDACTED] 2019 rozhodnutí o tom, že lékařka žalované MUDr. [REDACTED] byla shledána nevinnou ze spáchání disciplinárního provinění a že tedy vyšetření u žalobkyně a) dne [REDACTED] 2012 bylo

provedeno tzv. lege artis. Podle odborného posudku odpovídá sonografické vyšetření žalobkyně a) v 21. gestačním týdnu svým rozsahem podle popisu požadavků screeningového vyšetření ve druhém trimestru (kód [REDAKCE]). Podle názoru žalované učinil soud prvního stupně správné závěry shrnuté v bodě 43. odůvodnění napadeného rozsudku tak, že žalovaná provedla u žalobkyně a) dne [REDAKCE] 2012 podrobné ultrazvukové vyšetření plodu v 21. týdnu těhotenství a popsala je do zdravotnické dokumentace žalobkyně a) ve shodě s tehdy platným doporučením k provádění ultrazvukového vyšetření ve druhém trimestru. Bylo tedy prokázáno, jak uzavřel soud prvního stupně, že žalovaná při vyšetření žalobkyně a) dne [REDAKCE] 2012 postupovala řádně, v souladu s v té době platným doporučeným postupem pro tento druh vyšetření, tudíž neporušila žádnou právní povinnost, která by zakládala její odpovědnost za škodu. Žalovaná podle soudu prvního stupně zajistila poskytování zdravotní péče na náležité odborné úrovni, tj. podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti. Žalovaná navrhovala, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně jako správný potvrdil a žalobcům uložil povinnost k náhradě nákladů řízení žalované.

5. Vedlejší účastník na straně žalované v písemném vyjádření k odvolání žalobců rovněž navrhl potvrzení napadeného rozsudku. Vedlejší účastník nesouhlasí s odvolací námitkou žalobců, podle které ze skutkových zjištění soudu prvního stupně nevyplývá, jaké konkrétní vyšetření měla žalovaná dne [REDAKCE] 2012 provést, a že vyšetření vykázané pojišťovně pod kódem [REDAKCE] neprovedla řádně, řádně je nepopsala a chybně vyhodnotila. Vedlejší účastník poukazuje na to, že v rozhodnutí soudu prvního stupně je detailně popsáno, jaké vyšetření bylo žalobkyni dne [REDAKCE] 2012 provedeno a jaké byly pro dané vyšetření v dané době doporučené postupy. Soud prvního stupně provedl veškeré potřebné důkazy nutné pro rozhodnutí ve věci a svůj závěr opírá zejména, nikoli však výlučně, o ústavní znalecký posudek. Veškeré provedené důkazy potvrzují stanovisko žalované v tom smyslu, že vše provedla řádně a při vyšetření nijak nepochybila. Z žádného právního předpisu ani doporučeného postupu nevyplývá, že by žalovaná měla v dané době povinnost uchovávat záznamy z vyšetření; tato povinnost neplatí dokonce ani v dnešní době, jak se v tomto směru vyjádřil znalecký ústav. Z provedeného dokazování vyplynulo, že žalovaná u žalobkyně dne [REDAKCE] 2012 provedla superkonziliární vyšetření, k čemuž byla oprávněna, a toto vykázala zdravotní pojišťovně pod kódem [REDAKCE]. V době vyšetření žalobkyně dne [REDAKCE] 2012 nebyla stanovena závazná pravidla pro popis superkonziliárního vyšetření a odborné autority pro toto období docházejí k závěrům, že při absenci přímé regulace dané činnosti (pod kódem [REDAKCE] platí úprava či úpravy pro činnosti obdobné (kódy [REDAKCE] a [REDAKCE]. Vedlejší účastník je toho názoru, že žalovaná splnila podmínky pro vykázaní provedeného vyšetření pojišťovně pod kódem [REDAKCE]. Vedlejší účastník připomíná, že je potřeba vycházet z právní úpravy a doporučených postupů platných v době, kdy bylo vyšetření prováděno, a nikoli z předpisů a doporučení vydaných až po provedeném vyšetření. Žalovaná při předmětném vyšetření postupovala lege artis a nijak nepochybila. Jak uvedl znalec, ani toto odborné vyšetření nemusí odhalit veškeré vrozené vývojové vady plodu, o čemž byla žalobkyně dokonce poučena. Vrozená vývojová vada nebyla dokonce zjištěna ani při dalších vyšetřeních žalobkyně a). V závěru vyjádření vedlejší účastník navrhuje potvrzení rozsudku soudu prvního stupně.
6. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 a § 212a občanského soudního řádu, posoudil důvody odvolání, přihlédl k vyjádření žalované a vedlejšího účastníka a dospěl k závěru, že odvolání žalobců není důvodné.
7. Odvoláním napadeným rozsudkem rozhodl soud prvního stupně o žalobě žalobců, již se domáhají přiměřeného zadostiučinění ve formě náhrady způsobené nemajetkové újmy v penězích, kdy uplatňují nárok, který s ohledem na dobu, kdy vznikl, upravuje ustanovení § 13 odst. 1, 2 vztahmo k ustanovení § 11 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, účinný do 31. 12. 2013 (§ 3028 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, účinný od 1. 1. 2014). Neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti žalobci vztahovali k jednání žalované, kdy lékařka žalované dne [REDAKCE] 2012, tedy v 21. týdnu těhotenství žalobkyně a), namísto podrobného vyšetření

sonoanatomie plodu provedla pouze ultrazvukové vyšetření v rozsahu vyšetření screeningového, při němž nezjistila žádné morfologické abnormality plodu. Bezprostředně po porodu syna žalobců dne [REDAKCE] byla u syna žalobců překvapivě zjištěna kritická kombinovaná srdeční vada, která si vyžádala opakované hospitalizace a opakované kardiokirurgické výkony, což kladlo a klade na oba žalobce, jak uvádějí v žalobě, výrazně zvýšené nároky po stránce emocionální i časové. Podle tvrzení žalobců by v případě provedení podrobného hodnocení morfologie plodu při ultrazvukovém vyšetření dne [REDAKCE]. 2012, jehož integrální součástí je i hodnocení morfologie srdce s podrobným popisem, existovala reálná možnost včasného zjištění abnormálního nálezu na srdci plodu, možnost provedení fetálního echokardiografického vyšetření a v případě prokázání těžkého poškození plodu pak možnost umělého přerušení těhotenství. V dalším průběhu řízení, kdy z tvrzení žalované žalobci nerozporovaného vyplynulo, že lékařka žalované MUDr. [REDAKCE] u žalobkyně a) provedla den [REDAKCE] 2012 sonografické vyšetření plodu, vykázané podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, kódem [REDAKCE], žalobci upravili svá žalobní tvrzení tak, že žalovaná předmětné vyšetření, tedy superkonziliární ultrasonografické vyšetření v průběhu prenatalní péče s kódem [REDAKCE] dne [REDAKCE]. 2012 řádně neprovedla, řádně nepopsala a chybně vyhodnotila.

8. Soud prvního stupně provedl dokazování v rozsahu dostačujícím ke zjištění skutkového stavu věci a svá skutková zjištění shrnul v odstavci 34. odůvodnění napadeného rozsudku. Skutkové závěry soudu prvního stupně vycházejí zejména ze znaleckého posudku ze dne 9. 9. 2015 vypracovaného znaleckým ústavem - [REDAKCE] [REDAKCE] ve spojení s dodatkem č. 1 tohoto znaleckého posudku z 19. 7. 2021, z vyjádření [REDAKCE] [REDAKCE] z 31. 3. 2022 a výsledku zpracovatele tohoto znaleckého posudku. Soud prvního stupně správně zjistil, že po provedení aminocentézy u žalobkyně a) bylo odborným lékařem doporučeno kontrolní ultrazvukové vyšetření žalobkyně a) v 21. týdnu těhotenství, a to dne [REDAKCE]. 2012, které v uvedený den proběhlo se závěrem: normální plod bez zjištěných morfologických abnormalit. Ze znaleckého posudku vzal soud za zjištěné a prokázané, že postup žalované v rámci prenatalního vyšetření žalobkyně a) byl dostačující a že byla provedena všechna doporučovaná screeningová vyšetření, přičemž žádné vyšetření prenatalně neprokázalo abnormální vývoj plodu a nebyl tak důvod k doporučení nebo provedení jiných prenatalních vyšetření. V tomto směru odkazuje soud prvního stupně na vyjádření znalce, podle kterého je každé těhotenství zatíženo rizikem 3 % až 5 % výskytu vrozené vady plodu, přičemž srdeční vady jsou nejčastější. Postup žalované tedy nemohl vznik srdeční vady u plodu nijak ovlivnit. Neodhacení vrozené srdeční vady u syna žalobkyně [REDAKCE] je podle soudu prvního stupně nutno považovat za selhání metody jako takové. Soud prvního stupně vzal za zjištěné a prokázané znaleckým posudkem, že ultrazvukového vyšetření za účelem screeningu vrozených vad plodu (myšleno obecně) bylo v době vyšetření žalobkyně a) dne [REDAKCE]. 2012 vykazováno pojišťovně pod kódem [REDAKCE] jako screeningové ultrasonografické vyšetření v 18. až 20. týdnu těhotenství, avšak ultrazvukové vyšetření v rámci screeningu vrozených vad ve druhém trimestru mohlo být vykázano pojišťovně i pod kódem [REDAKCE] pokud vyšetření prováděl specialista na prenatalní diagnostiku a jednalo se o těhotnou ženu s vyšším rizikem vrozené vývojové vady. Tímto specialistou lékařka žalované MUDr. [REDAKCE] byla. Soud prvního stupně odkázal rovněž na rozhodnutí Čestné rady České lékařské komory z 8. 2. 2019 č. j. [REDAKCE], opírající se o závěr odborného posudku Oborové komise pro gynekologii a porodnictví, vědecké rady České lékařské komory ze dne 16. 10. 2014 č. j. [REDAKCE], ve kterém se uvádí, že sonografické vyšetření žalobkyně a) v 21. gestačním týdnu odpovídá svým rozsahem podle popisu požadavků screeningového vyšetření ve druhém trimestru (kód [REDAKCE]). Na základě v odůvodnění rozsudku uvedených skutkových zjištění soud prvního stupně uzavřel, že žalovaná při vyšetření žalobkyně a) dne [REDAKCE]. 2012 postupovala řádně, v souladu s platným doporučeným postupem pro tento druh vyšetření, a protože splnila požadavky předepsané pro zdravotní výkon uvedený v seznamu zdravotních výkonů pod kódem [REDAKCE] superkonziliární ultrasonografické vyšetření v průběhu prenatalní péče (nutnost certifikátu do jednoho roku po vydání podmínek k jeho získání, obrazová dokumentace výkonu, provedení výkonu pouze na specializovaném pracovišti, čas výkonu 30 minut), vyúčtovala toto vyšetření kódem [REDAKCE] příslušné zdravotní pojišťovně oprávněně. Tento

závěr soudu prvního stupně se však týká pouze vykazání (vyúčtování) zdravotního výkonu ve vztahu k zdravotní pojišťovně, což neznamená, jak dovozují žalobci, že žalovaná dne [REDAKCE] 2012 provedla u žalobkyně a) ultrazvukové vyšetření v souladu s platnými doporučenými postupy pro provádění ultrazvukového screeningu vrozených vad, tedy vyšetření screeningové, a současně i vyšetření superkonziliární, odpovídající kódu [REDAKCE]. Podle doporučení lékaře MUDr. [REDAKCE] jak vyplývá z listiny založené na l. č. 8 spisu, mělo být u žalobkyně a) dne [REDAKCE] 2012 provedeno ultrasonografické vyšetření (USG) sonoanatomie plodu v 21. týdnu a toto vyšetření bylo žalobkyni a) provedeno. Ze znaleckého dokazování plyne, že podrobný ultrazvuk ve druhém trimestru byl žalovanou proveden v souladu s doporučenými postupy pro provádění ultrazvukového screeningu vrozených vad (Doporučený postup ČGPS ČLS JEP: Pravidelná ultrazvuková vyšetření v průběhu prenatální péče ze dne [REDAKCE] 2012) a lékařka žalované MUDr. [REDAKCE] tento doporučený postup při vlastním vyšetření žalobkyně a) respektovala. V době vyšetření žalobkyně a) dosud nebyl přijat doporučený postup České gynekologické a porodnické společnosti a České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně pro zdravotní výkon vykazovaný zdravotní pojišťovně pod kódem [REDAKCE]. V podrobnostech, pokud jde o skutkový stav věci, odkazuje odvolací soud na správná zjištění a závěry soudu prvního stupně uvedené v odstavci 34. napadeného rozsudku.

9. Soud prvního stupně v zásadě správně posoudil žalobci uplatněný nárok i po právní stránce. Opomněl však, že žalobci nárok, který uplatnili v tomto řízení, opřeli o ustanovení § 11 a § 13 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., jak na to upozornil odvolací soud již v předchozím zrušujícím usnesení ze dne 22. 2. 2021 č. j. 56 Co 246/2020-346.
10. Podle § 11 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, účinný do 31. 12. 2013, má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.
11. Podle § 13 téhož předpisu má fyzická osoba právo zejména se domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění (odst. 1). Pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odst. 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích (odst. 2). Výše náhrady podle odst. 2 určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo (odst. 3).
12. Výše citovaná zákonná ustanovení jsou vykládána tak, že občanskoprávní ochrana osobnosti fyzické osoby připadá v úvahu, jedná-li se o zásahy do osobnosti chráněné všeobecným osobnostním právem, které je třeba kvalifikovat jako neoprávněné (protiprávní). Neoprávněným je zásah do osobnosti fyzické osoby, který je v rozporu s objektivním právem, tj. s právním řádem. V rozsudku ze dne 31. 5. 2007 č. j. 30 Cdo 1293/2007 Nejvyšší soud ČR uvedl: „Ke vzniku občanskoprávních sankcí za nemajetkovou újmu způsobenou zásahem do osobnosti fyzické osoby podle § 13 o. z., musí být jako předpoklad odpovědnosti splněna podmínka existence zásahu objektivně způsobitelného vyvolat nemajetkovou újmu, spočívající buď v porušení nebo jen ohrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické a morální integritě, tento zásah musí být neoprávněný (protiprávní) a musí zde existovat příčinná souvislost mezi neoprávněným zásahem a vzniklou újmou na osobnostních právech postižené fyzické osoby. Platí zásada, podle níž, jestliže neoprávněný zásah do osobnosti byl způsoben někým, kdo byl použit právníkem osobou (nebo jinou fyzickou osobou) k realizaci činnosti této právníkové osoby (nebo jiné fyzické osoby), kdy určujícím je existence místního, časového a věcného vztahu k plnění činnosti takové osoby, pak v těchto případech občanskoprávní sankce podle § 13 o. z., postihují samotnou právníkovou (nebo jinou fyzickou) osobu ve smyslu analogie § 420 odst. 2 ve spojení s § 853 téhož zákona“. Rovněž podle rozsudku Nejvyššího soudu ČR z 31. 1. 2007 č. j. 30 Cdo 3577/2006, na který odkazují žalobci v doplnění odvolání ze dne 27. 3. 2023, musí být ke vzniku občanskoprávních sankcí za nemajetkovou újmu způsobenou zásahem do osobnosti fyzické osoby podle § 13 o. z.

(zákon č. 40/1964 Sb.) jako předpoklad odpovědnosti splněna podmínka existence zásahu objektivně způsobilého vyvolat nemajetkovou újmu spočívající buď v porušení nebo jen ohrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické a morální integritě, tento zásah musí být neoprávněný (protiprávní) a musí zde být zjištěna existence příčinné souvislosti mezi takovým zásahem a neoprávněností (protiprávností) zásahu. Nenaplnění kteréhokoli z těchto předpokladů pak vylučuje možnost nástupu sankcí podle ustanovení § 13 o. z.

13. Není sporu o tom, že součástí soukromého života je i život rodinný a že každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života (Čl. 10 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené pod č. 2/1993 Sb.).
14. Podle § 28 odst. 2 zákona č. 382/2011 Sb., zákon o zdravotních službách, má pacient právo na poskytování zdravotních služeb na náležité odborné úrovni. Náležitou odbornou úroveň se podle § 4 odst. 5 citovaného zákona rozumí poskytování zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů při respektování individuality pacienta s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti. Pro postup v souladu s pravidly lékařské vědy a uznávanými postupy se vžil pojem „lege artis“.
15. Zásah do práva na ochranu osobnosti ve smyslu ustanovení § 13 odst. 1 o. z., jak dovodil Nejvyšší soud ČR v odkazovaném rozsudku sp. zn. 30 Cdo 3577/2006, může spočívat jak v aktivním chování původce zásahu, tak podle okolností případu i v jeho pasivním chování, především spočívajícím v nesplnění konkrétní právní povinnosti. I v posledně uvedeném případě se musí jednat o neoprávněný zásah.
16. V projednávané věci, jak správně uzavřel soud prvního stupně, provedla žalovaná u žalobkyně a) dne [REDAKCE]. 2012 podrobné ultrazvukové vyšetření plodu ve 21. týdnu těhotenství a vyšetření řádně popsala do zdravotnické dokumentace žalobkyně a) ve shodě s tehdy platným doporučením k provádění ultrazvukového vyšetření ve druhém trimestru. Zmíněná zdravotní služba byla žalobkyni a) poskytnuta v souladu s výše citovanými ustanoveními zákona č. 372/2011 Sb. na náležité odborné úrovni, podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta a s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti. Lékařka, která prováděla vyšetření žalobkyně a), disponovala dostatečnou odbornou specializací a pokud vyšetření neodhalilo srdeční vadu plodu, nejednalo se o selhání lékařky, nýbrž o selhání metody jako takové, a to i v situaci, kdy zpracovateli znaleckého posudku, ze kterého vychází soud prvního stupně, bylo potvrzeno, že srdeční vada plodu v době vyšetření žalobkyně a) dne [REDAKCE] 2012 již u plodu byla přítomna. Metoda použitá při vyšetření žalobkyně a) dne [REDAKCE]. 2012 není podle odborného vyjádření znalců způsobila odhalit veškeré vrozené vývojové vady plodu a na to byla žalobkyně a) upozorněna. Znalci rovněž uvedli, na jakých skutečnostech zjištění vrozené vývojové vady záleží, přičemž se jedná i o objektivní podmínky vyšetření (poloha plodu, hmotnost pacientky, poloha placenty, množství plodové vody).
17. Odvolací soud, stejně jako soud prvního stupně, dospěl k závěru, že nárok uplatněný žalobci vůči žalované není dán. Vyšetření žalobkyně a) dne [REDAKCE]. 2012 bylo provedeno v souladu s výše citovanými ustanoveními zákona č. 372/2011 Sb., na základě doporučení lékaře v rámci prenatální péče v souladu s uznávanými medicínskými postupy a bylo řádně zaneseno do zdravotnické dokumentace žalobkyně a). Ani odvolací soud nezjistil takovou okolnost, která by dovolovala závěr o tom, že se žalovaná dopustila zásahu do osobnostních práv žalobců, konkrétně do práva na jejich rodinný život, a zejména že by se mělo jednat o zásah neoprávněný, tedy zásah, který je v rozporu s právním řádem. Postup žalované při vyšetření žalobkyně dne [REDAKCE]. 2012 odpovídal tehdejšímu poznatku lékařské vědy, neboť vycházel z platných doporučených postupů vydaných Českou gynekologickou a porodnickou společností, České lékařské společností Jana Evangelisty Purkyně a na základě veškerých v řízení provedených důkazů lze tak uzavřít, že šlo o postup lege artis. Nemohlo se tak jednat, a nejednalo se, o neoprávněný zásah do osobnostních práv žalobců.
18. Skutková zjištění soudu prvního stupně jsou dostatečná pro právní posouzení nároku žalobců

z pohledu ustanovení § 11 a § 13 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., tedy z pohledu těch ustanovení, jichž se žalobci dovolávali žalobě i v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně. Pro toto právní posouzení nebylo třeba konkrétní skutkové zjištění o tom, o jakou kombinovanou srdeční vadu se u syna žalobců vlastně jednalo. V průběhu řízení bylo prokázáno, že tato vada v době vyšetření žalobkyně a) dne [REDACTED] 2012 musela již být přítomna, její nerozpoznání při vyšetření nelze přičítat žalované a pokud mají žalobci za to, že narozením dítěte s vrozenou srdeční vadou došlo k zásahu do práv na ochranu jejich osobnosti, není dána příčinná souvislost mezi postupem žalované při vyšetření žalobkyně a) dne [REDACTED] 2012 a zjištěním vrozené srdeční vady dítěte narozeného žalobkyni a). Kromě toho, jak už je výše uvedeno, vyšetření žalobkyně a) dne [REDACTED] 2012 provedené lege artis nezakládá důvod pro závěr o neoprávněném zásahu žalované do osobnosti žalobců, objektivně způsobilém vyvolat nemajetkovou újmu.

19. Z důvodů výše uvedených odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný, byť z části z jiných právních důvodů, podle § 219 občanského soudního řádu potvrdil, a to včetně výroků o náhradě nákladů řízení, které soud prvního stupně odůvodnil ustanovením § 142 odst. 1 o. s. ř. a úspěchem žalované v řízení. Pokud jde o náklady právního zastoupení advokátem, soud prvního stupně správně vycházel z tarifní hodnoty sporu ve výši 50 000 Kč, tj. částky 3 100 Kč za každý z 16 úkonů právní služby (v odůvodnění rozsudku nesprávně uvedeno 17 úkonů), přiznal žalované i paušální náhradu výdajů a náhradu za daň z přidané hodnoty a výslednou částku rozdělil mezi žalobce v poměru 2:1. Tento postup soudu prvního stupně lze akceptovat s odkazem na ustanovení § 150 o. s. ř., které umožňuje v odůvodněných případech se odchýlit od striktní úpravy, kterou pro rozhodování o nákladech řízení obsahuje ustanovení § 142 o. s. ř. Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi žalobci a vedlejším účastníkem na straně žalované soud prvního stupně správně opřel o ustanovení § 1, 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. Správně bylo rozsudkem soudu prvního stupně rozhodnuto i ve vztahu k náhradě nákladů řízení zálohovaných státem ve smyslu ustanovení § 148 odst. 1 o. s. ř.
20. O nákladech odvolacího řízení ve vztahu mezi žalobci a žalovanou rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 občanského soudního řádu a v řízení úspěšné žalované přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v nákladech právního zastoupení (podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, § 6, 7 a § 11 odst. 1) za dva úkony právní služby po 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu), tj. 6 200 Kč, a na náhradě hotových výdajů podle § 13 advokátního tarifu 2x režijní paušál po 300 Kč, dále na jízdném zástupce žalované k odvolacímu jednání 1 283,90 Kč (tj. ujetu 167,4 km ze sídla zástupce žalované do sídla odvolacího soudu při průměrné spotřebě 5,6 l motorové nafty na 100 km, při ceně motorové nafty 44,10 Kč za 1 l a základní náhradě za 1 km jízdy ve výši 5,20 Kč), dále na náhradě za promeškaný čas podle § 14 advokátního tarifu 500 Kč, tj. celkem 8 583,90 Kč, a dále náhradu za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 % z této částky, tj. 1 802,60 Kč, tedy náklady odvolacího řízení celkem ve výši 10 386,50 Kč.
21. O nákladech řízení ve vztahu mezi žalobci a vedlejším účastníkem na straně žalované rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. a dále podle vyhlášky č. 254/2015 Sb., která stanoví výši paušální náhrady účastníku, který nebyl v řízení zastoupen zástupcem podle § 137 odst. 2 o. s. ř. Na těchto nákladech přiznal odvolací soud vedlejšímu účastníku částku 600 Kč za dva úkony (podání vyjádření k odvolání, účast u odvolacího jednání) po 300 Kč a náhradu za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 %, tj. 126 Kč, tedy celkem 726 Kč.
22. Zastupoval-li advokát účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení, je ten, jemuž byla uložena náhrada těchto nákladů, povinen zaplatit ji advokátu (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).
23. Uložil-li soud v rozsudku povinnost, je třeba ji splnit do tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, pokud napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává do 2 měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni.

V Plzni 29. března 2023

JUDr. Ivana Šimová v. r.
předsedkyně senátu